Se etter skader på fasaden

Gjør til årlig rutine å undersøke tilstanden til kledning og overflatebehandling, så unngår du kostbare overraskelser.

Av Iver Valkvæ/ifi.no, ifi.no

Sjekk tilstanden til fasaden

Malingen på fasaden kan selv fortelle når det begynner å bli på tide med stell og vedlikehold. Det eneste du trenger å gjøre er å se etter tegnene.

Skader i malingfilmen deles i grove trekk opp i to kategorier: tekniske og estetiske skader. De tekniske er år malingen er skadet slik at fukt kommer inn på treverket. De estetiske handler om at huset skal se pent ut.

BEHOV FOR MALING: Malingen på fasaden kan selv fortelle når det begynner å bli på tide for å male om. Det eneste du trenger å gjøre er å se etter tegnene.

Hvilke typer skader oppstår:

Sprekker, krakelering: Treverk er et levende materiale, som sveller og krymper etter hvert som temperatur og luftfuktighet endres. Det kan føre til mikrosprekker og krakelering i malingfilmen Sprekkene baner vei for vann som kan føre mer oppsprekking og til sist råte hvis det får stå ubehandlet for lenge.Flassing, avskalling/avflaking: Hvis malingen løsner fra treverket faller av i store flak, kan det bero på at veggen opp gjennom årene har fått for mange strøk maling uten at maling er blitt fjernet underveis. Det kan også skyldes at fukt er blitt stengt inne i treverket, eller at malingen ble påført et delvis nedbrutt treverk. Hvis det siste strøk løsner fra de underliggende strøkene skyldes det normalt at flaten ikke ble rengjort godt nok før den ble malt. Du kan sjekke det ved å sette et stykke sølvtape eller utendørs maskeringstape på kledningen og vente en stund. Hvis malingen følger med når du drar av tapen, har du et vedheftproblem.Fliskritting eller såkalt «fiberlo» oppstår når treverket har vært eksponert for sol og vær, slik det er at er en pels av døde fibre i overflaten. De løse fibrene må fjernes før flaten males eller beises.Mekaniske skader, slik som hakk og sår i malingfilmen bør utbedres så fort som mulig, så vann ikke trekker inn i treverket og gir alvorlige skader med flassing eller avflaking.Råte oppstår når treverket er fuktig. Fukten tilføres enten gjennom skader i malingfilmen eller ved uheldig konstruksjon der treverket er fuktbelastet, eller der luftingen er uttilstrekkelig slik at treverket ikke tørker ut godt nok. Utsatte detaljer på ytterkledning er skjøter, ubehandlet endeved og omlegg mellom over- og underligger.Estetiske skader som begroing*, blærer, falming, glanstap og kritting skader ikke treverket på kort sikt, og utbedring av dette kan vente til også andre skader dukker opp. Skitt og smuss på kledningen blir «mat» til svertesopp og alger. Selv om svertesoppen i seg selv er relativt ufarlig for kledningen, kan den berede vei for den langt mer skadelige råtesoppen som bryter ned treverket.

AVSKALLING: Her råder det liten tvil om at fasaden trenger et nytt strøk maling.

Se etter skader her:

Endeved: Nederst på stående kledning.

Kuttflater og skjøter: Der et kledningsbord er kappet og skjøtet på med et annet.Spikerhull: Spikerhodet skal ligge i flukt med kledningens overflate og ikke nede i et «krater» der trefibrene er kuttet av.Fordi: Endeveden på stående kledning og ved skjøter/kuttflater er svært utsatt for at malingen sprekker opp fordi treverket trekker inn vann. Om dette får foregå over tid, vil det ende med at treverket begynner å råtne og at malingen løsner, flasser av og at treverket sprekker opp.

Skarpe kanter/høvlet kledning: Høvlet kledning er utsatt. På skarpe kanter er malingen ofte tynnere og slites raskere. Vær obs på falset eller dobbeltfalset kledning, der en kant er høvlet. Spesielt utsatt er liggende kledning, der vann blir stående i falsen.Fordi: På skarpe kanter er det vanskelig å få påført en tykk nok malingfilm. Malingen trekker seg til siden og det blir lite igjen over selve kanten. Ved montering eller maling av kledning er det derfor et godt råd å runde av alle skarpe kanter med et par drag med slipepapir før grunning og maling. Også på høvlet treverk er tynn film en risiko, fordi overflaten er glatt og at selve høvlingen tetter til porene i treverket, slik at malingens bestanddeler ikke kan trenge inn for å beskytte og gi vedheft.

Solveggen: Det ultrafiolette sollyset bryter over tid ned bindemidlene i malingen eller beisen, slik at malingfilmen eroderer eller forvitrer. En mørk vegg mot syd eller sydvest blir meget varm i solsteken og det kan føre til ekstrem uttørking.Skyggesiden: Vegger som tørker sakte og ikke varmes like mye av solen blir ekstra utsatt for begroing.

BEGROING: Vegger som tørker sakte og ikke varmes like mye av solen blir ekstra utsatt for begroing.